

ТЕМА 4 ПОПИТ І ПРОПОЗИЦІЯ В МЕХАНІЗМІ РИНКУ

Лекція 1 Сутність і взаємодія попиту та пропозиції

**Розробив
к.е.н., доцент Макуха С.М.**

Питання лекції:

1. Сутність попиту, зміст закону попиту
2. Ринкова пропозиція
3. Взаємодія попиту і пропозиції

Мета заняття:

- *Вивчити сутність попиту та пропозиції в умовах ринку*
- *Розкрити характер взаємодії попиту і пропозиції.*
- *Висвітлити механізм встановлення ринкової рівноваги та рівноважної ціни.*

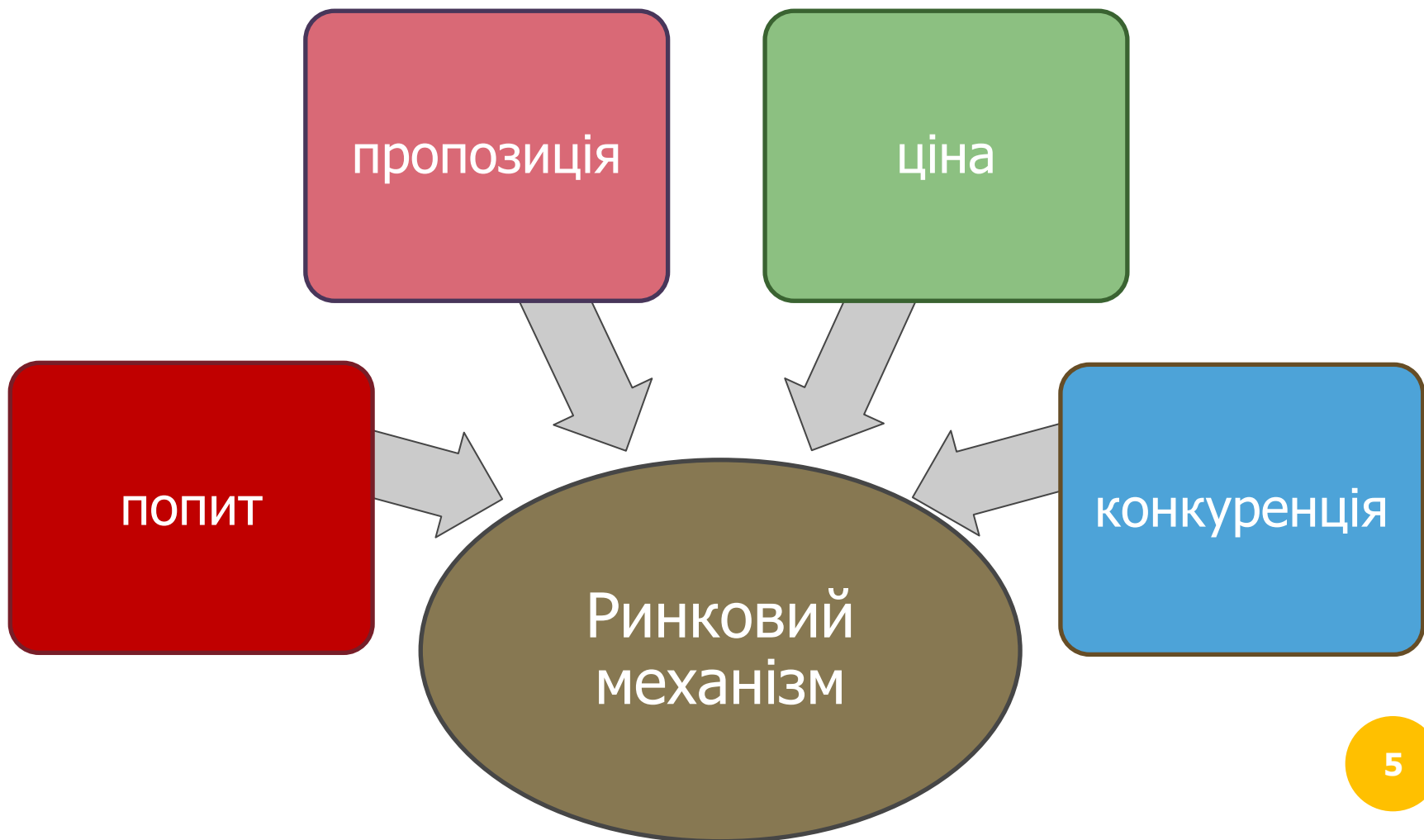

1 ПИТАННЯ

Сутність попиту, зміст закону попиту

ПАРАМЕТРИ РИНКОВОГО МЕХАНІЗМУ

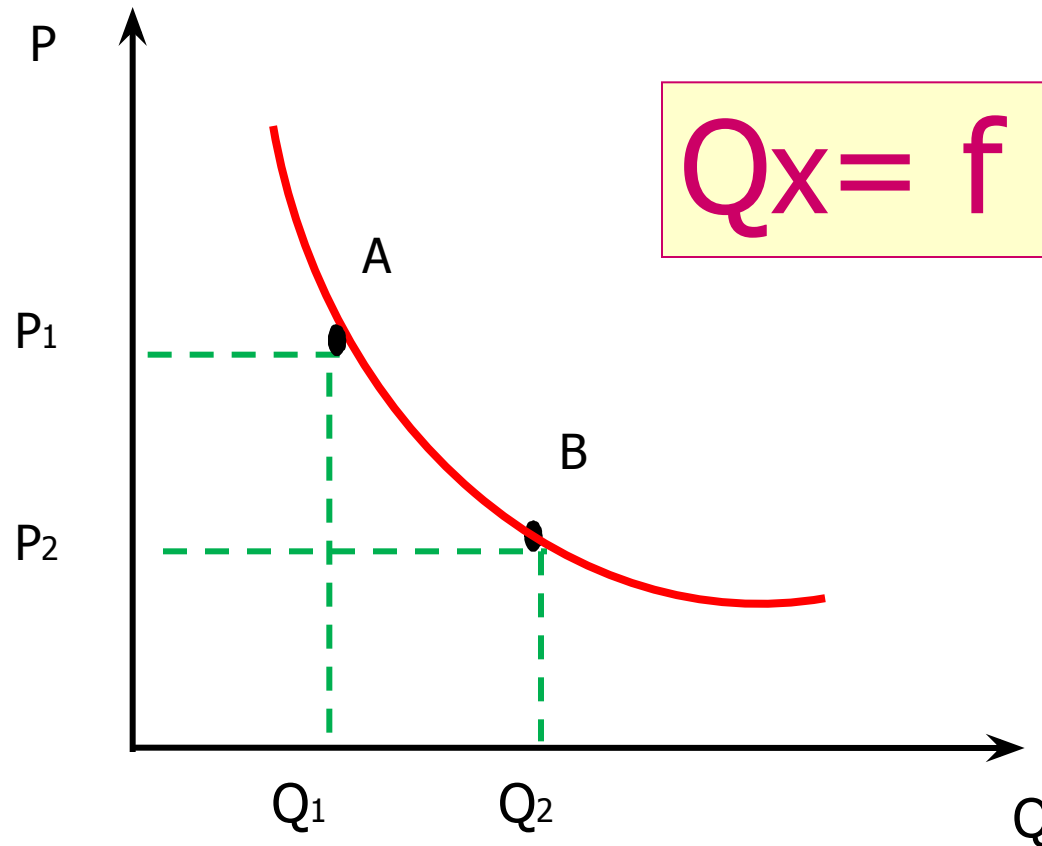
Попит - та кількість продукції, яку покупці бажають і можуть купити за визначеною ціною протягом певного часу

Індивідуальний попит

Індивідуальний попит

Ринковий попит –
сума
індивідуальних
попитів

ЗАЛЕЖНІСТЬ ПОПИТУ ВІД ЦІНОВОЇ ДЕТЕРМІНАНТИ — РУХ ВЗДОВЖ КРИВОЇ D

$$Q_x = f(P_x)$$

НА ПОПИ ВПЛИВАЮТЬ ФАКТОРИ

Цінові

- P_x – ціна товару X ;

Нецінові

- P_s – ціни товарів-субститутів;
- P_c - ціни товарів-комплементів;
- T – смаки та переваги споживачів;
- I – поточний дохід споживача;
- W – нагромаджене багатство споживача;
- E – очікування споживача.

Функція попиту

$$Q_D = f(P, I, Z, W, P_{sub}, P_{com}, N, B)$$

P – ціна продукції;

I – дохід споживача;

Z - смаки;

W - цінові очікування;

P_{sub} - ціни на товари-замінники;

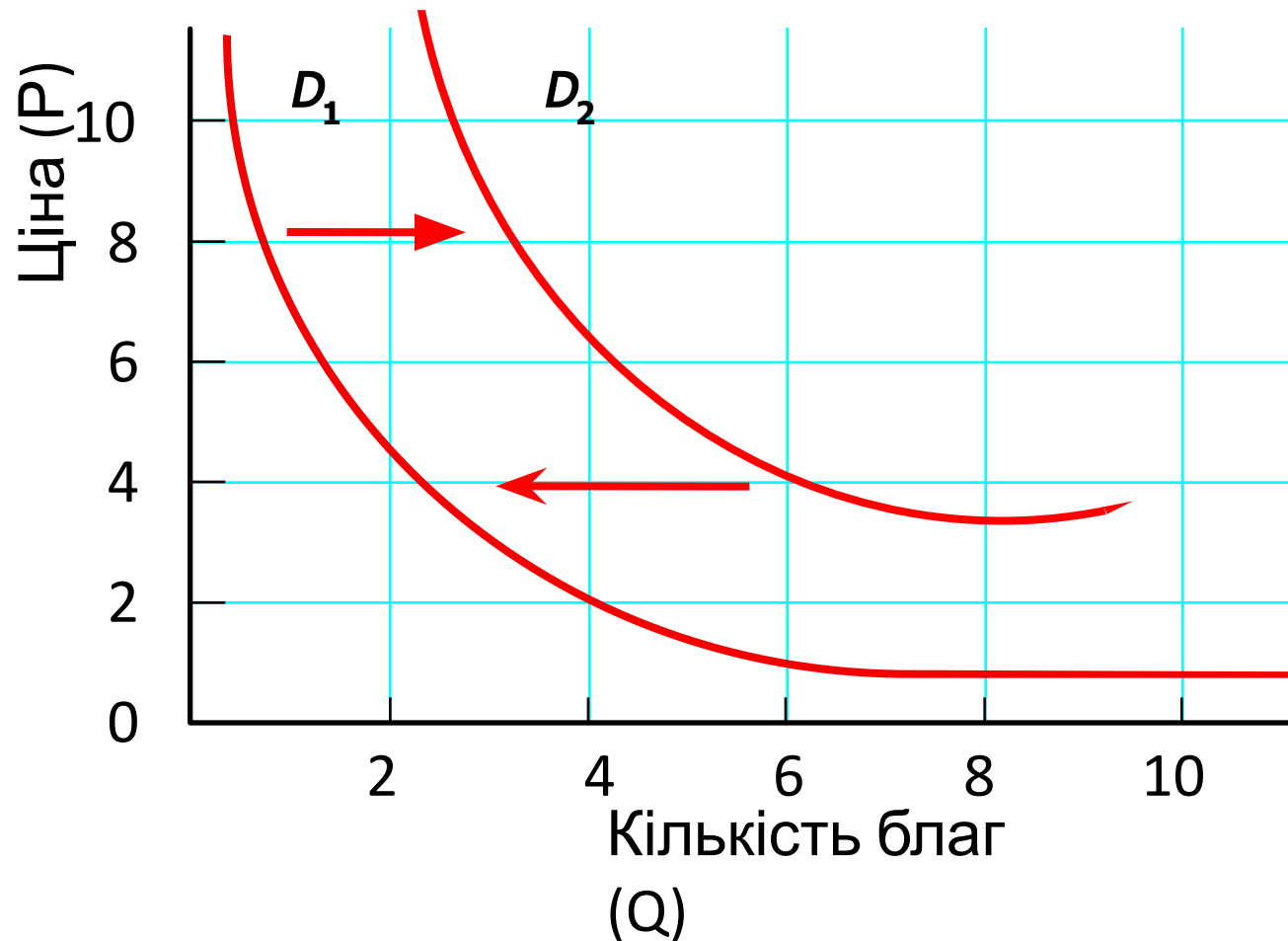
P_{com} - ціни на комплементарні товари;

N - кількість споживачів;

B - інші.

Закон попиту:

підвищення ціни товару зменшує величину попиту на нього і навпаки

Що впливає на закон попиту?

Закон спадної
граничної корисності

Закон
попиту

Ефект доходу та
ефект заміщення

Вплив змін у нецінових детермінантах на попит

Збільшують попит на
даний товар

Зменшують попит на
даний товар

Підвищення **P_s**

Зниження **P_s**

Зниження **P_c**

Підвищення **P_c**

Підвищення інтенсивності
споживання **T**

Зниження інтенсивності
споживання **T**

Підвищення **I**

Зниження **I**

Зростання **W**

Зменшення **W**

Висновки по 1 питанню

- 1. Ринковий попит являє собою поєднання індивідуальних попитів
- 2. На зміст та динаміку ринкового попиту впливають цінові та нецінові детермінанти

2 питання

Ринкова пропозиція

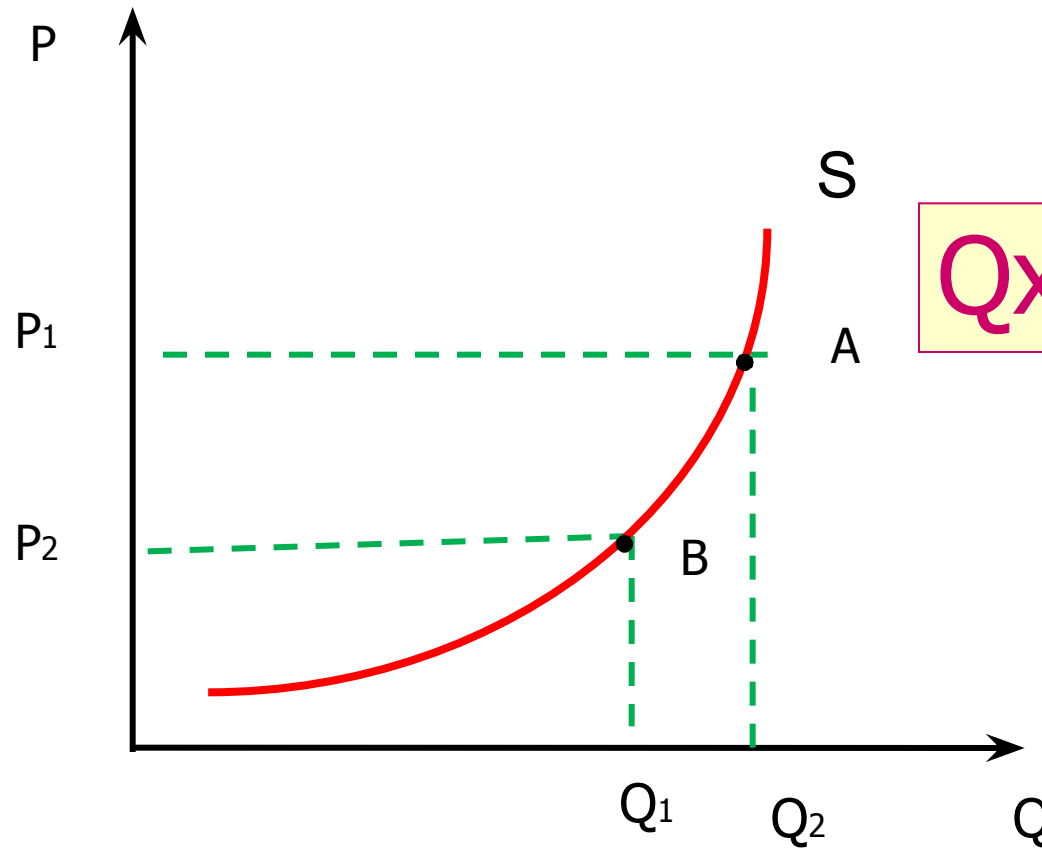
Пропозиція - кількість продукції, яку продавці можуть і згодні поставити на ринок за визначеною ціною протягом певного періоду часу

Індивідуаль
на
пропозиція

Індивідуальн
а пропозиція

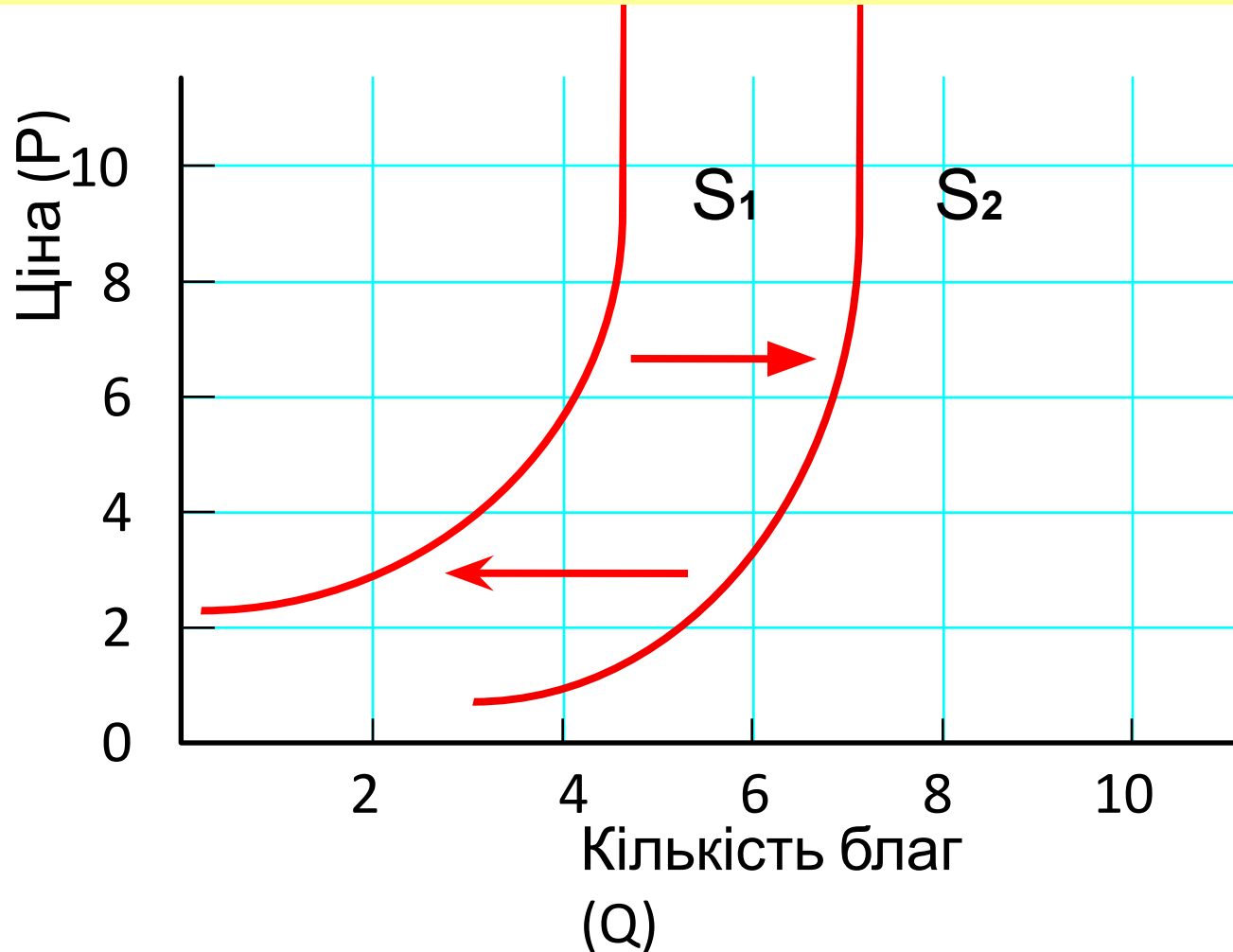
Ринкова
пропозиція

ЗАЛЕЖНІСТЬ ПРОПОЗИЦІЇ ВІД ЦІНОВОЇ ДЕТЕРМІНАНТИ — РУХ ВЗДОВЖ КРИВОЇ S

$$Q_x = f(P_x)$$

Залежність пропозиції від нецінової детермінанти – рух кривої S праворуч, або ліворуч

ДЕТЕРМІНАНТИ ПРОПОЗИЦІЇ

Цінова

- P_x – ціна товару X ;

Неці-
нові

- P_s – ціни товарів-субститутів;
- P_c - ціни товарів-комплементів;
- C – витрати виробництва;
- T – податки та субсидії;
- Z – природні умови виробництва;
- E – очікування виробника.

Функція пропозиції

$$Q_D = f(P, P_r, K, T, N, B)$$

P – ціна продукції;

P_r – ціни ресурсів виробництва;

K – технологія виробництва;

T – податки і субсидії;

N – кількість виробників;

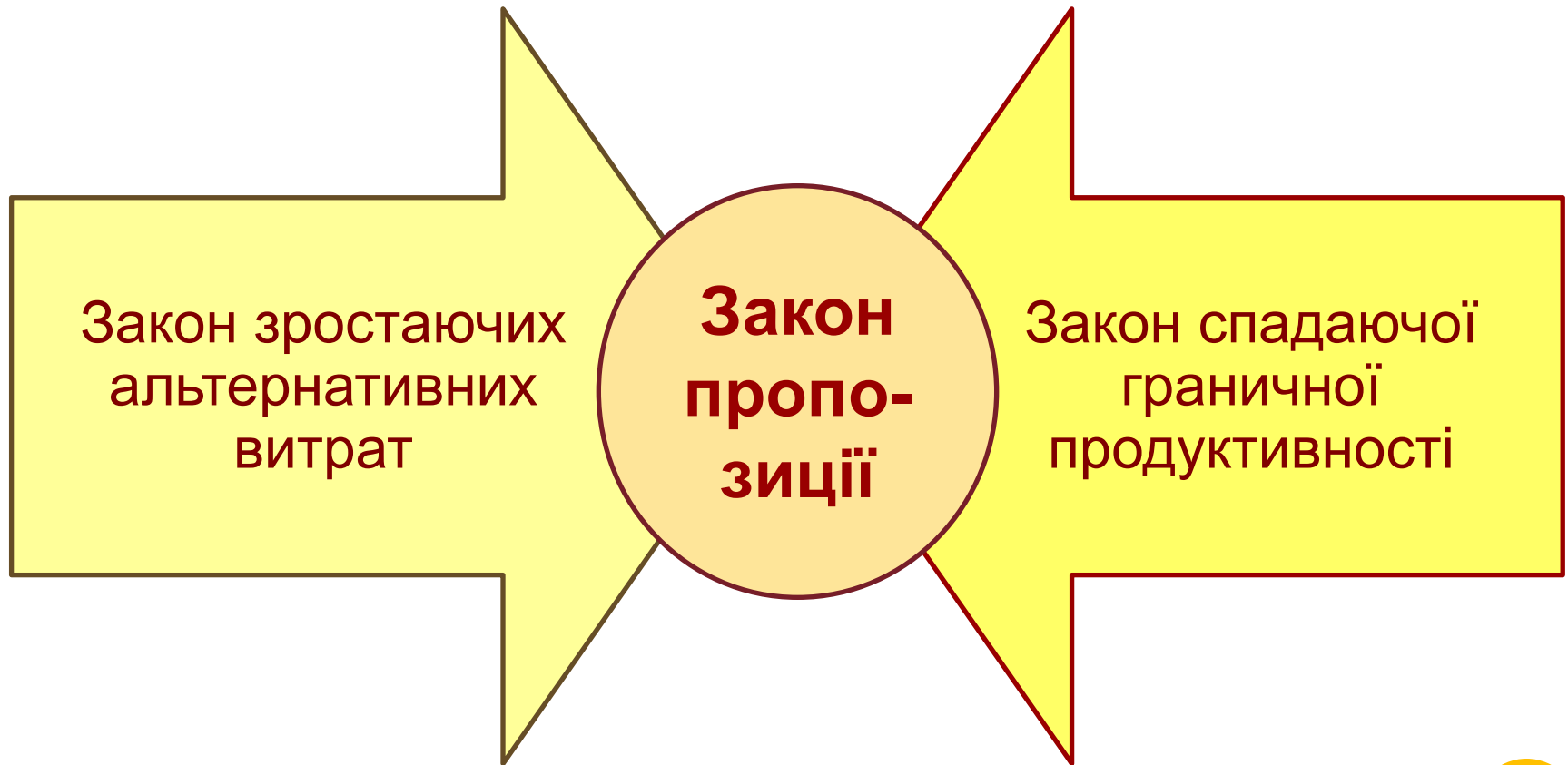
B - інші.

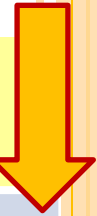
Закон пропозиції:
підвищення ціни товару збільшує його пропозицію на ринку і навпаки

Що впливає на закон пропозиції?

Вплив змін у НЕЦІНОВИХ ДЕТЕРМІНАНТАХ НА ПРОПОЗИЦІЮ

Збільшують пропозицію товару	Зменшують пропозицію товару
Зниження P_s	Збільшення P_s
Збільшення P_c	Зниження P_c
Зниження C	Збільшення C
Зниження податків на виробника або надання йому субсидій	Збільшення податків на виробника або скорочення субсидій
Сприятливі Z	Несприятливі Z
Оптимістичні очікування виробника	Песимістичні очікування виробника

Висновки по 2 питанню

- 1. Зміна ціни та вплив інших факторів зміщують криву пропозиції праворуч, або ліворуч

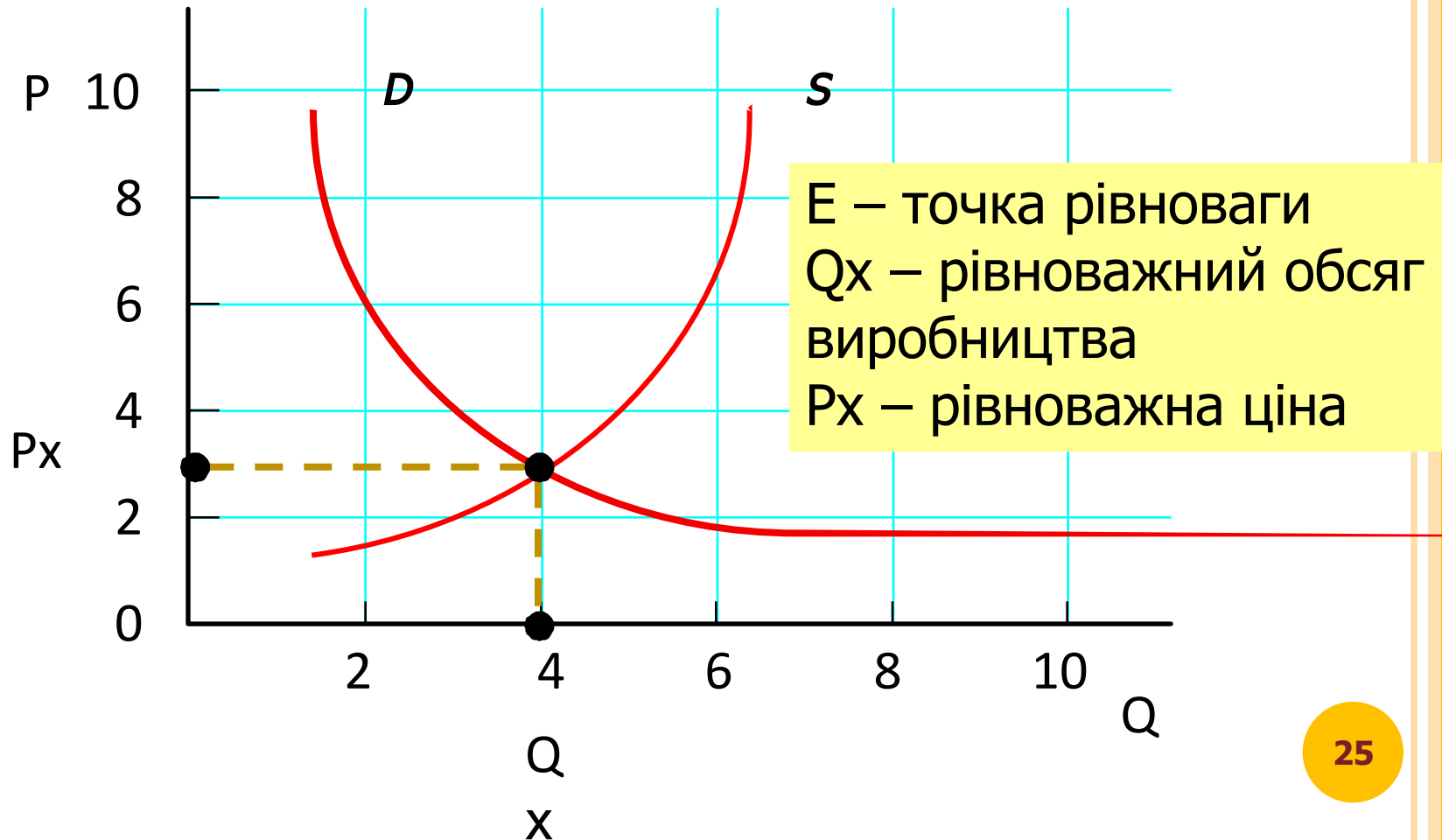

3 питання

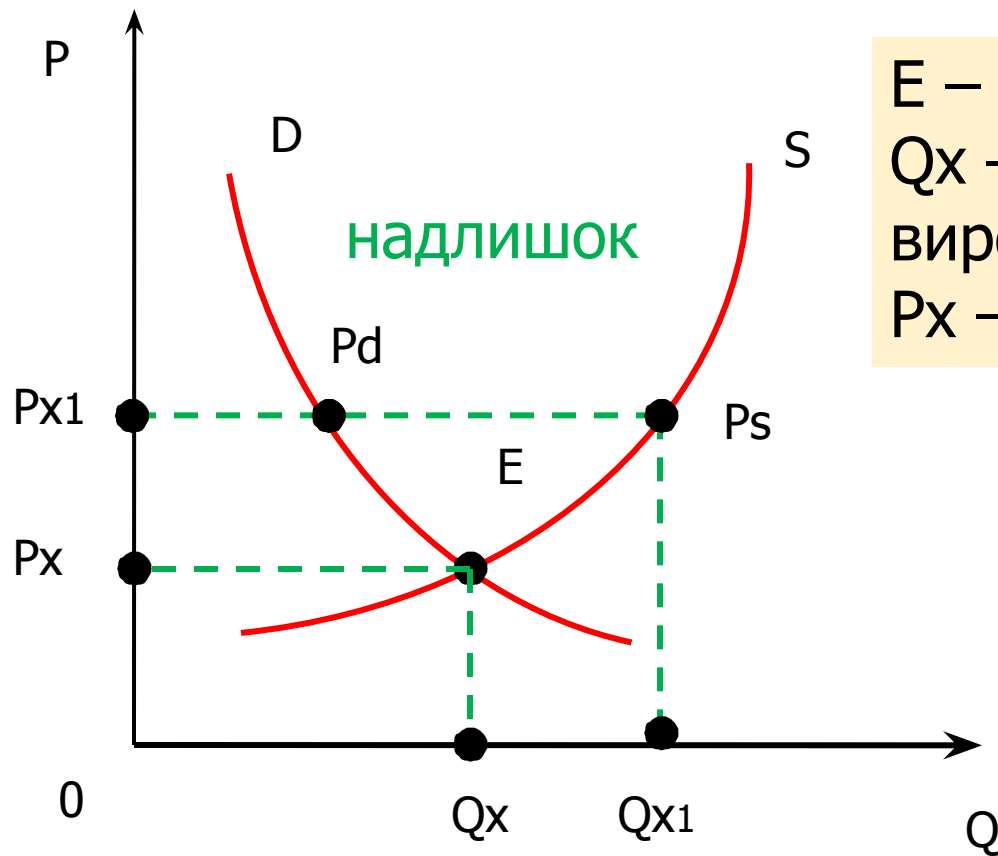
Взаємодія попиту і пропозиції

Ринкова рівновага

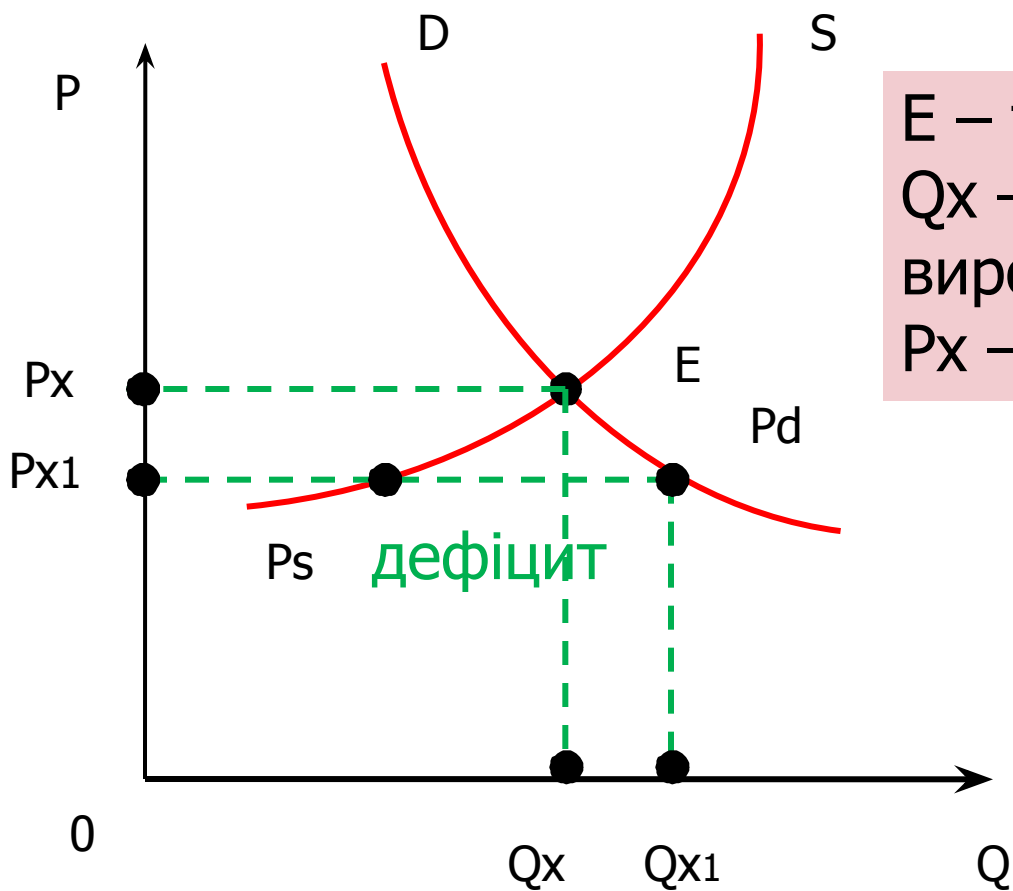

Утворення надлишку

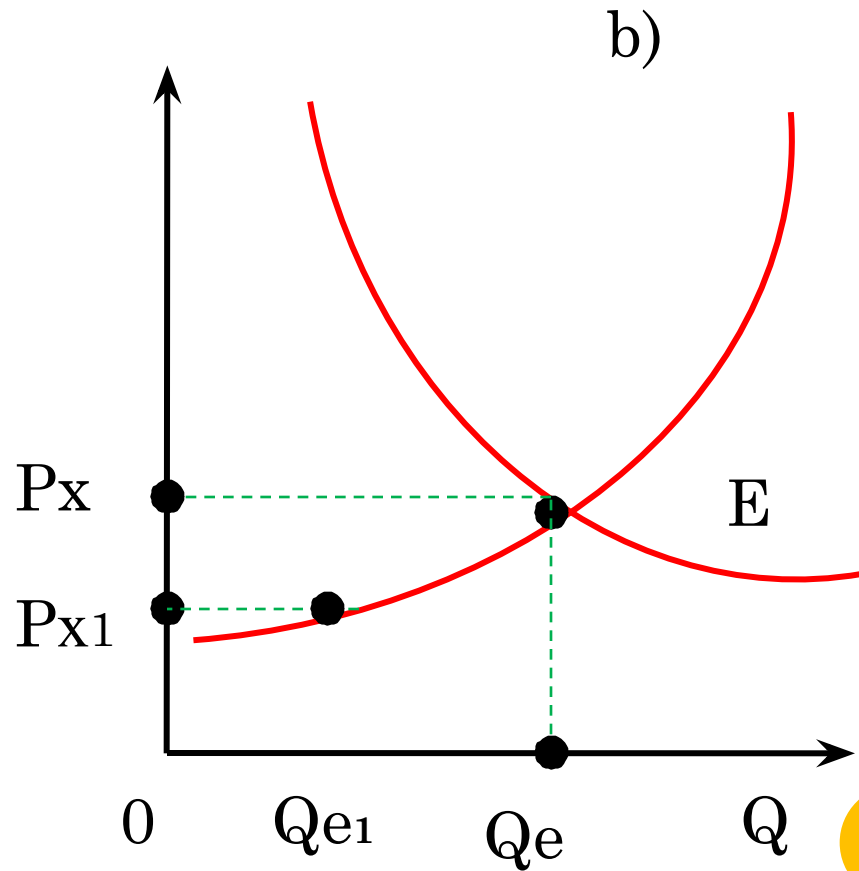
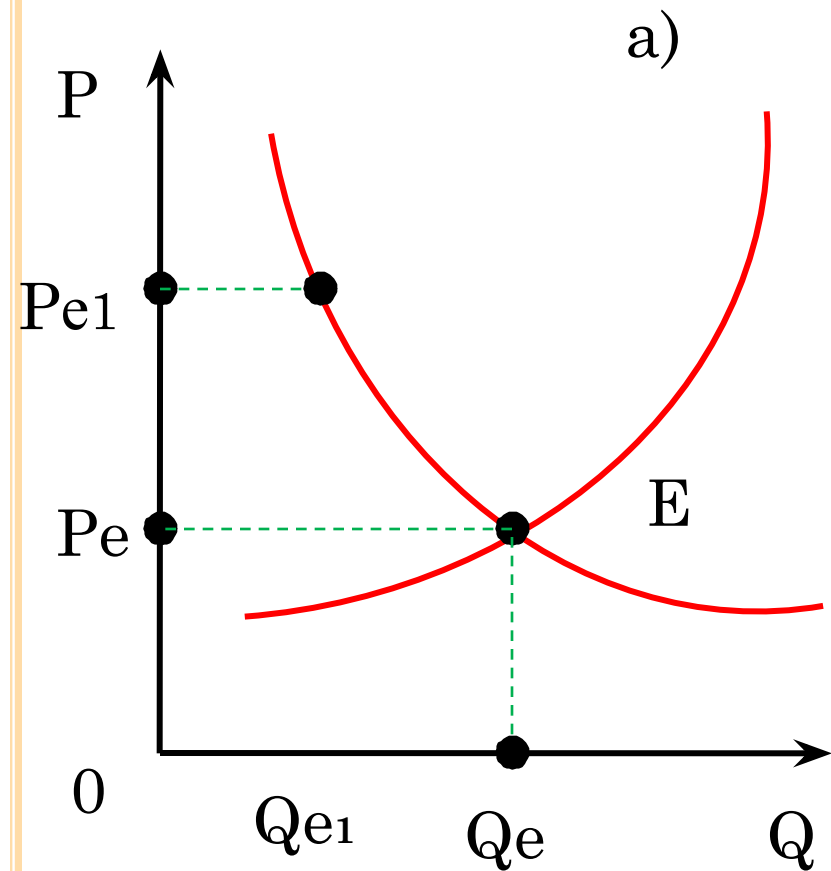
E – точка рівноваги
 Q_x – рівноважний обсяг
виробництва
 P_x – рівноважна ціна

Утворення дефіциту

E – точка рівноваги
 Q_x – рівноважний обсяг
виробництва
 P_x – рівноважна ціна

Надлишок споживача (a)
Надлишок виробника (b)

Сутність надлишку

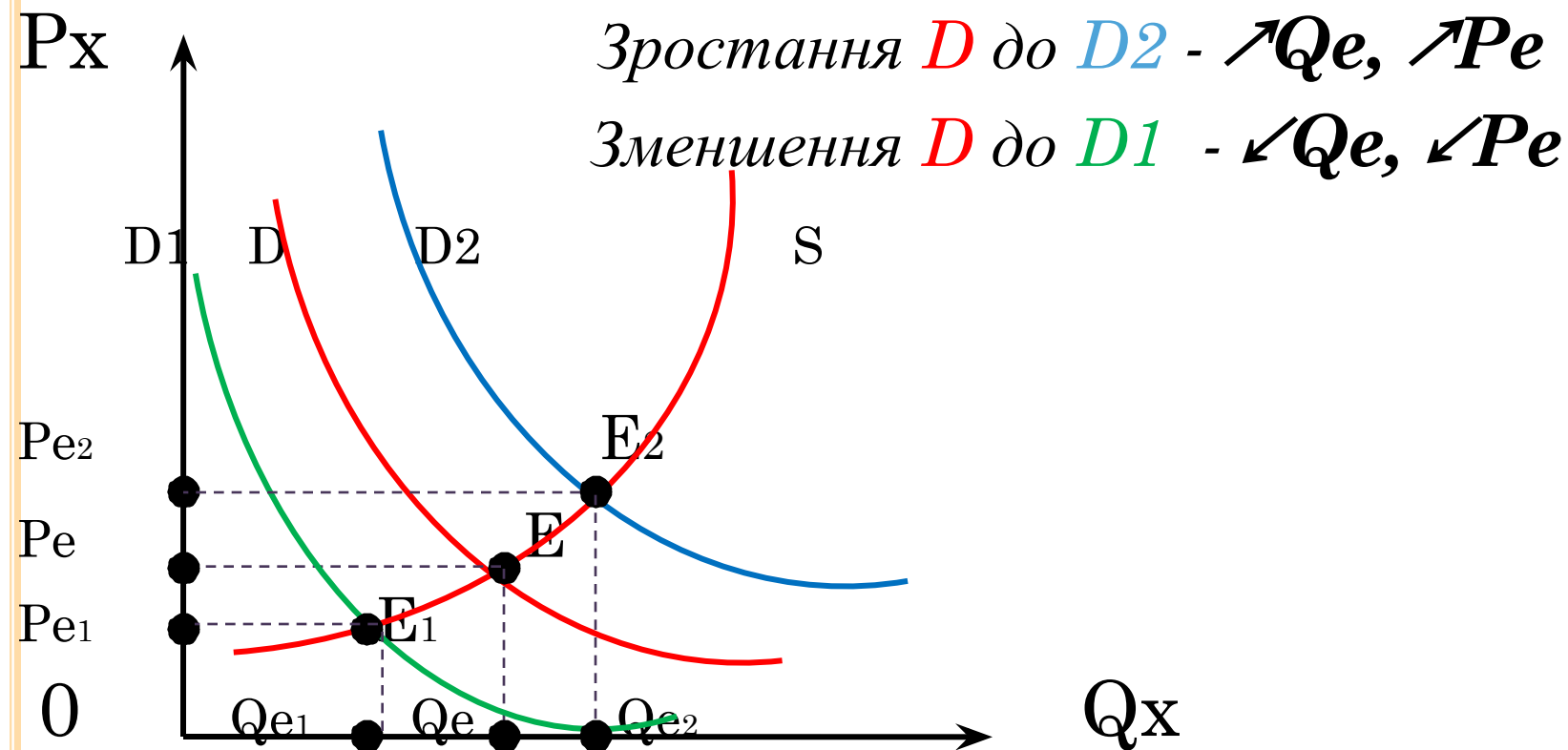
*Надлишок
споживача –*

- **додаткова економія**, яку отримують ті споживачі, які могли б купувати товар дорожче, але купують за ринковою ціною

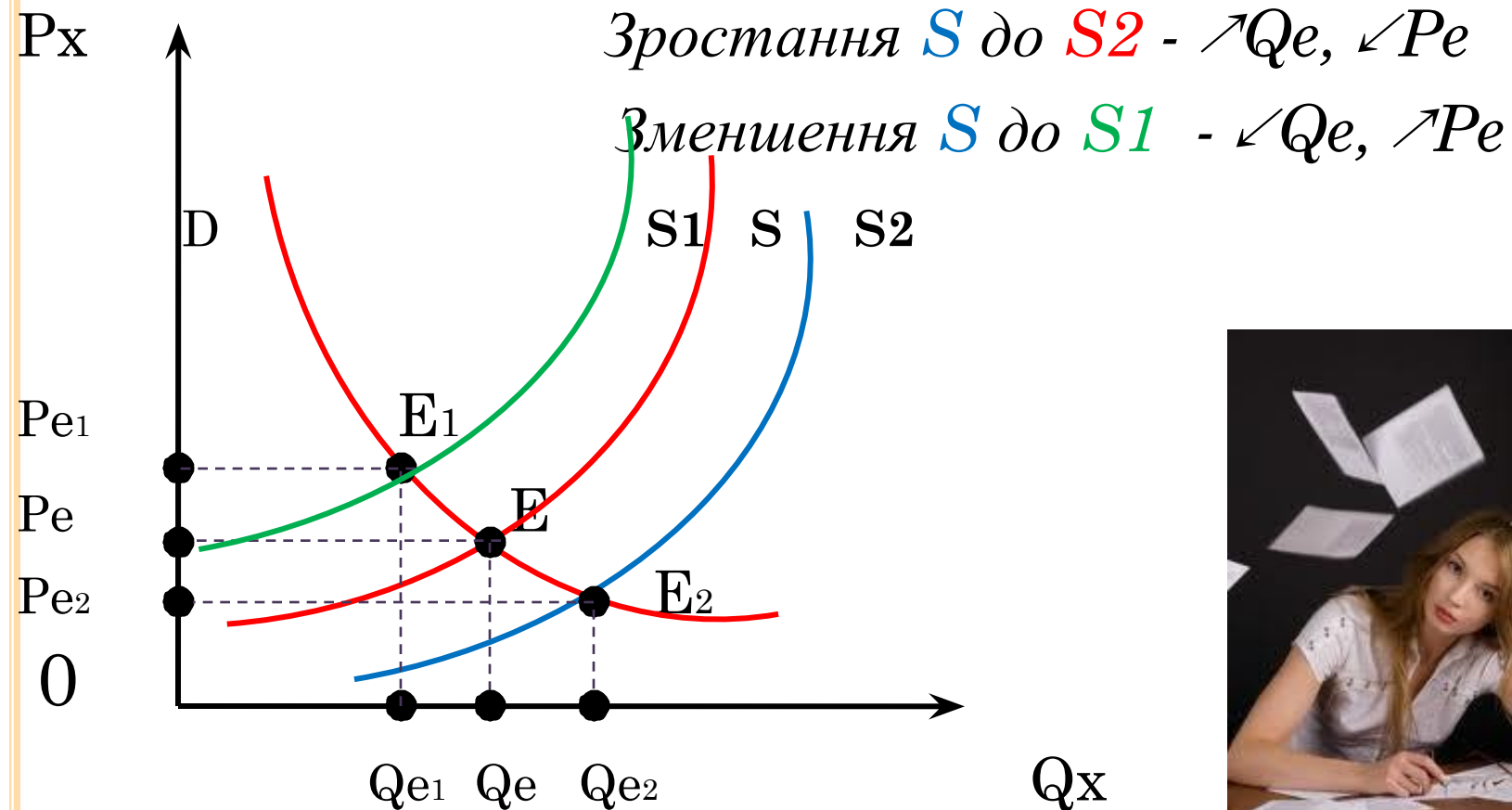
*Надлишок
виробника –*

- **додатковий дохід**, який отримують ті виробники, що готові були продавати товар дешевше, але продають його за ринковою ціною

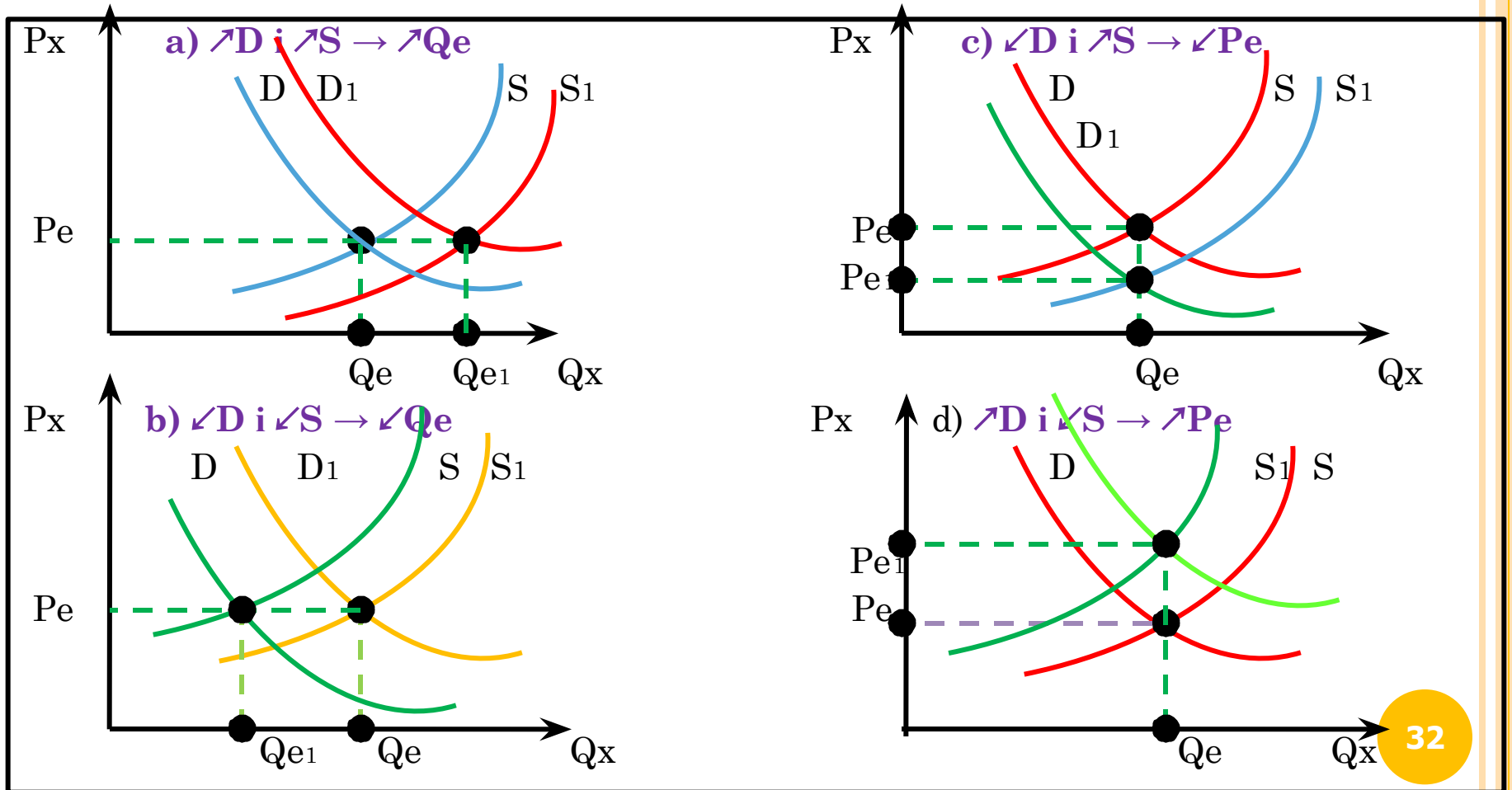
ЗМІНИ У ПОПИТІ ТА ЇХ ВПЛИВ НА РИНКОВУ РІВНОВАГУ

ЗМІНИ У ПРОПОЗИЦІЇ ТА ЇХ ВПЛИВ НА РИНКОВУ РІВНОВАГУ

ОДНОЧАСНІ ЗМІНИ У **S** І **D** ТА ЇХ ВПЛИВ НА РИНКОВУ РІВНОВАГУ

Висновки по 3 питанню

- 1. Під впливом цінових та нецінових факторів відбуваються як зміни попиту і пропозиції, так і зміни в попиті та пропозиції
- 2. Порушення ринкової рівноваги спричиняє надлишок, або дефіцит

СПАСИБО ЗА ВНИМАНИЕ!!!

